

Dokazování sama sebou

Marta Fišerová je mimořádně talentovaná pro žití a není divu, že se z ní stala umělkyně. Má pro tento obor všechny předpoklady. To v úvodu říkám jako informaci, ne jako kompliment. Talent pro žití je totiž ten nejvíce užitečný talent ze všech pro řemeslo v oboru umění a hlavně pro život a my tady posuzujeme konkrétní umělecké dílo- bakalářskou práci, která má v sobě uloženo hluboké tajemství dovednosti jak namíchat koktejl zkušeností a jak s tímto nápojem obstát mezi ostatními živými. Kdo jste tady mrtví, nemusíte předstírat že žijete a nenápadně odejděte, protože stejně nic nevidíte. Mít talent pro něco nemusí být až taková výhra, jak by se na první pohled mohlo jevit. Talent se musí umět nosit, užívat, dávat na odív a vůbec ustát v každodenní realitě. Pro talent je zapotřebí mít talent jak s ním umět žít. Kolik talentovaných ho nemá? Nenápadně se tak dostáváme k ústřednímu tématu, k jádru bakalářské práce Marty Fišerové, které lze vyjádřit jedním monumentálním filozofickým tématem - pojmem tautologie. Tautologie je uložena v samotném základu a principu zobrazování něčeho jako formy komunikace a v tomto smyslu tvoří toto zapouzdření v sobě východisko projektu autorky. Je to jako jít dovnitř a zároveň vně, dozadu a dopředu, do minulosti i budoucnosti v jednom čase. Marta Fišerová uzavírá jednu etapu svého studia na umělecké škole a snaží se o ní podat pravdivé svědectví odkazem k tautologii. Jako vedoucí této bakalářské práce jsem neměl a nemám nic proti tomu, naopak. Líbí se mi její rozhodnutí zobrazit prostřednictvím už existujících zobrazení významy v nich ukryté v latentní, skryté podobě. Návratem k nim a

Zobrazování má vždy i svou technologickou povahu. Vizuální zobrazování je technologické od samotného počátku kreativity, takže soustředění na tento aspekt má svou logiku i smysluplné opodstatnění. Otázkou je, jak vlastně technologické postupy a principy ovlivňují sdělení v jeho obsahu a kvalitě a jak se na věc vlastně dívat? Dnes už si uvědomujeme limity digitální technologie, i když je stále fascinující sledovat překotný vývoj informačních technologií, který rozhodně není u konce. Nesdílíme s ní to, co si ještě dobře pamatujeme a co je bližší našemu smyslovému vybavení. Přibývají důvody k poznání, že ani MP6 nenahradí analogovou vinylovou desku v kvalitě zážitku a sebekvalitnější digitální tisk se nepřiblíží stříbro-želatinové povaze otisku světlem v klasické fotografii. Podobných příkladů se dá uvést mnoho. Prozatím se zdá, že je to patová situace a pro ni je možná nejpřesnější zvolit tautologický princip nahlížení. Vnímat to celé jako skutečnosti v kruhu, nebo kouli, nebo fraktálu koulí či co a ne jako hierarchické řazení v čase na lineární přímce jednu po druhé. Postmoderní koncepce zklamala už ve svém názvu tím, že za sebe po přímce klade časové údaje. Digitální technologie fungují podobně, lineárním výpočtem a možná to je důvod ke skepsi v úvaze nad jejich budoucností. Když se v technologii malby prosadily rostlinné oleje, nastal tak zásadní zlom ve vývoji kultury, že se to ani zdaleka nedá srovnávat s vlivem digitalizace v současnosti. Lněný olej

zapůsobil ve vyšším řádu vlivu. Matematický výpočet má omnoho jednodušší dopad, asi spíše kvantitativní než kvalitativní. To taky v minulosti Marta Fišerová objevila. Jedna z jejích nejlepších realizací během studia byl ruční přepis digitálních informací z reprodukce Krajkářky od Holandského malíře Vermera. Přepsala digitální číselné hodnoty barevných informací na bílé plátno a odkryla tím nezvratnou skutečnost, že tímto způsobem se lze jen zlehka dotknout základní informační struktury nádherného obrazu. Ne více. Přesto byl výsledek šokující. Za vypsányými číslicemi se na plátně viditelně zjevuje silueta krajkářky a pro diváky, kteří obraz znají, mohlo začít fungovat rozhraní mezi vlastní zkušeností z vidění originálního obrazu a interpretací téhož, tentokrát vidění technologického typu. Není reálné stavět na představě, že ten obraz zná, alespoň z reprodukce, každý divák. Naopak, zná ho jen určité procento v oboru zasvěcených, ale to není to podstatné. Přestože to byl obraz téhož, a byl na tomtéž zcela nezávislý, dokonce i pro diváky, kteří nevědí nic o barokním vzepjetí Vermerovy doby, má i pro ně tento digitální přepis Krajkářky svou vlastní, nezaměnitelnou přitažlivost a srozumitelnost. Proč tomu tak je, se musíme vrátit k talentu Marty Fišerové. Může za to způsob jejího myšlení a její talent pro talent. Marta dlouho uvažovala nad tím, jak nazve svoji bakalářskou práci. Bála se toho, že ukotvením v názvu odstředí obsah do nějakého směru, který definitivně zruší to podstatné. V podobných případech funguje použití alibistické formulace „bez názvu“ nejpřesněji. Naopak popisku k dílu měla zhotovenou s předstihem, ale je to spíše další obraz, než instrukce ke čtení, i když velmi didaktický obraz. To je na talentu Marty Fišerové to nejpřitažlivější. Ta hravost, intenzita a lehkost. Ty křídla.

Bakalářskou práci Marty Fišerové hodnotím stupněm A a doporučuji ji k přijetí do magisterského stupně studia. To není kompliment, to je informace.

Doc. akad. mal. Vladimír Merta

